



ת"פ 6408/04/15 - מדינת ישראל נגד אהוד מורגן

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 6408-04-15 מדינת ישראל נ' מורגן

בפני כבוד השופט כמאל סעב
המאשימה
נגד
הנאשם
אהוד מורגן
מדינת ישראל - ע"י פרקליטות מחוז חיפה - פמ"ח פלילי

בשם המאשימה עו"ד אדם סרי

בשם הנאשם עו"ד משה אורן

גזר דין

פתח דבר

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בשלוש עבירות של **שוד** לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין התשל"ז - 1997.

עובדות כתב האישום:

2. כתב האישום כלל שלושה פרטי אישום בגין שלוש עבירות שוד, ולהלן נפרט כל פרט אישום בנפרד.

עובדות האישום הראשון:

3. ביום 24.03.15, סמוך לשעה 8:08, נכנס הנאשם לסניף הדואר ברחוב אהרונוביץ 1, שכונת נווה חיים, בחדרה - (להלן: "**סניף הדואר הראשון**"), כשלארשו כובע גרב שחור אשר מכסה את פניו.
4. הנאשם ניגש לאשנב סניף הדואר בו ישב מר דוד סעדה - (להלן: "**מתלון מס' 1**") ואמר לו: "**תביא את הכסף**". המתלון מס' 1 לא שעה לדרישתו של הנאשם, ובתגובה הנאשם איים על המתלון מס' 1 באמרו: "**אם לא תביא את הכסף אני יורה לך בראש**".
5. המתלון מס' 1, בשל פחדו מאיומו של הנאשם, מסר לנאשם את מגירת הכסף אשר בסניף הדואר.
6. הנאשם נטל את מגירת הכסף ולקח מתוכה שטרות כסף בסך כולל של 8,150 ₪, וזאת בכוונה לשלול אותו מבעליו שלילת קבע.



7. בהמשך לאמור לעיל, הנאשם נמלט מהמקום בעודו עוטה את כובע הגרב על פניו וראשו, אל עבר רכבו מסוג יונדאי אלנטרה מ.ר. 92-032-59 - (להלן: "הרכב"), וברח בנסיעה מהמקום עם הכסף.

עובדות האישום השני:

8. ביום 25.03.15, סמוך לשעה 11:24, נכנס הנאשם לסניף הדואר ברחוב נווה הדרים 1, קניון בית אליעזר, בחדרה - (להלן: "סניף הדואר השני"), כשלאשם כובע גרב שחור אשר מכסה את פניו.

9. הנאשם ניגש לאשנב סניף הדואר בו ישב מר חיים טובול - (להלן: "המתלונן מס' 2") ואיים עליו באמרו: "תביא את הכסף, לפני שאני לא יודע מה אני יעשה לך" בעודו דופק עם ידו על זכוכית האשנב ועל הדלפק.

10. המתלונן מס' 2, בשל פחדו מאיומיו של הנאשם, מסר לנאשם שטרות כסף בסך כולל של 6,864 ₪.

11. בהמשך לאמור לעיל, הנאשם נמלט מהמקום בעודו עוטה את כובע הגרב על פניו וראשו, אל עבר רכבו, וברח בנסיעה מהמקום עם הכסף בכוונה לשלול אותו מבעליו שלילת קבע.

עובדות האישום השלישי:

12. ביום 26.03.15, סמוך לשעה 09:01, נכנס הנאשם לסניף הדואר בג'סר א-זרקא - (להלן: "סניף הדואר השלישי"), כשלאשם כובע גרב שחור אשר מכסה את פניו.

13. הנאשם נגש לאשנב סניף הדואר בו ישב מר סעיד ג'ורבאן - (להלן: "המתלונן מס' 3"), ואמר לו: "תביא כסף". המתלונן, בשל פחדו מהנאשם, מסר לנאשם שטרות כסף. הנאשם נטל את שטרות הכסף, והמשיך ואיים על המתלונן מס' 3 באמרו: "תביא את כל הכסף או אני אירה בך".

14. המתלונן מס' 3, בשל פחדו מאיומו של הנאשם, מסר לנאשם שטרות כסף נוספים. סך כל הסכום אשר העביר המתלונן לנאשם הוא 3,300 ₪.

15. בהמשך לאמור לעיל, הנאשם נמלט עם השלל מהמקום בעודו עוטה את כובע הגרב על פניו וראשו, אל עבר רכבו, וברח בנסיעה מהמקום עם הכסף בכוונה לשלול אותו מבעליו שלילת קבע.

לאחר הודאת הנאשם והרשעתו בדיון הופנה לשירות המבחן, לבקשת הסנגור ובענייניו הוגשו התסקירים הבאים.

סקירת התסקירים

תסקיר שירות המבחן מיום 6.10.15:

16. מהתסקיר עולה כי הנאשם בן 44, גרוש ואב לשלושה ילדים, שניים מנישואיו הראשונים בגילאי 22 ו- 20 ובת בגיל 6 מקשר זוגי נוסף.

17. הנאשם סיים 10 שנות לימוד ללא בעיות התנהגות ומשמעת. לדבריו, עם הפסקת לימודיו החל להשתמש ב"חשיש" ובהמשך ב"הרואין" כחלק מחיבור לאוכלוסייה בעייתית באזור מגוריו. בגיל 18 הפסיק את השימוש בסמים, התגייס לצה"ל ושרת במשך שנתיים ותשעה חודשים באפסנאות. לדבריו, עקב קונפליקט בינו לבין מפקדו ביצע עריקות ונשפט למאסר של חודש ימים בכלא צבאי בסיומו שוחרר

עמוד 2



מהשירות הצבאי.

18. לדברי הנאשם, לאחר שחרורו משירות הצבאי עבד בליטוש יהלומים במשך כעשר שנים. בהמשך פתח סופרמרקט בגבעת אולגה אותו ניהל במשך כשבע שנים ושנסגר עקב תחושת שחיקה וקושי להתמודד עם עומסי העבודה. לאחר מכן ניהל אטליז במשך 3 שנים אותו סגר עקב התנהלות עסקית בעייתית.
19. הנאשם חזר לשימוש בסמים בהיותו בגיל 30. לדבריו, הרקע לשימוש היה כאבי גב מהם סבל בעבודתו, התמכרותו למורפיום ובהמשך חזרה לשימוש בסם מסוג "הירואין". הנאשם עבר מספר ניסיונות גמילה בקהילה הטיפולית "מלכישוע" ובהמשך, בקהילת ה"דרך", אך הורחק מהקהילה לאחר ארבעה חודשי טיפול עקב קשייו להפיק תועלת מההליך הטיפולי. במהלך שנת 2009 הופנה אל שירות המבחן והועמד בצו מבחן על רק התמדתו בטיפול. במהלך תקופת הפיקוח הנאשם המשיך את הטיפול ביחידה להתמכרויות. לקראת סיום תקופת צו המבחן הנאשם ניתק קשר עם שירות המבחן.
20. לדברי הנאשם, טרם מעצרו הנוכחי לא עבד במשך מספר חודשים וזאת לאחר שפוטר מעבודתו הקודמת שם עבד במשך שלוש שנים בעמותת "קרן אהבת חסד", בליווי משפחות נזקקות בגבעת אולגה. בהמשך לכך חזר גם לשימוש אינטנסיבי בסמים, על רקע לחצים שחווה בעבודה וביחסים המשפחתיים. לצד התמכרותו לסמים מתאר הנאשם התמכרות גם להימורים.
21. הנאשם מסר כי הוא סובל מבעיות בגב, פריצת דיסק ונוטל טיפול תרופתי. לדבריו, על אף הבנתו את הבעייתיות בצריכת כדורים נוכח השפעתם הממכרת, מתקשה להתמודד עם כאביו ללא טיפול תרופתי.
22. משפחת מוצאו של הנאשם מונה 6 נפשות, הנאשם הינו שלישי בסדר הלידה. הנאשם מתאר יחסים קרובים עם בני משפחתו. לדבריו, מנסים לתמוך בו, הן נפשית והן כלכלית. לצד זאת תיאר את הקושי שלו מולם ותחושת הבושה על כך שחוזר בכל פעם לשימוש בסמים. לדבריו, בני משפחתו מנהלים אורח חיים נורמטיבי.
23. מעיון ברישום הפלילי של הנאשם עולה כי לחובתו 6 הרשעות קודמות, בגין עבירות סמים, אלימות, החזקת סכין והיעדר מן השירות.
- ביחס לעבירות בהן הורשע בתיק זה, הנאשם הודה במעורבות בביצוען וטען כי הן בוצעו על רקע השימוש בסמים והמצוקה הכלכלית שחש בעקבות התמכרותו לסמים ולהימורים.
24. לדברי שירות המבחן, הנאשם הבין את משמעות מעשיו וההשלכות שעלולות להיות לכך על חייו. לצד זאת הוא מכיר בפגיעה באחר וניכר כי הוא מביע רצון לבצע שינוי משמעותי בחייו.
25. הנאשם מוכר לשירות המבחן מחקירות קודמות, וניכר כי לאורך השנים הצליח לשמור על תקופות ארוכות בהן לא השתמש בסמים ותפקד באופן תקין.
26. שירות המבחן התרשם שמדובר בבחור בעל יכולות וורבליות וקוגניטיביות סבירות. לצד זאת, ניכר כי התנהגותו מאופיינת בהיעדר גבולות פנימיים וקושי בריסון דחפים המתבטאים בפריצת גבולות החוק ושימוש בסמים.
- כמו כן, ניכר כי לאורך השנים מקיים קשרים חברתיים עם גורמי שוליים.
27. שירות המבחן סבור, כי ללא מעורבות טיפולית אינטנסיבית הסבירות להישנות מעורבות בפלילים גבוהה



ועל כן המליץ על שילובו בטיפול ב"אשפוזית" "הדרך" ובהמשך בקהילה הטיפולית.

28. לדברי שירות המבחן הנאשם נמצא מתאים להשתלב בטיפול ב"אשפוזית" "הדרך" והוגשה בקשה ע"י בא כוחו לשלבו בטיפול.

29. בשל העובדה כי מדובר בבעיה של התמכרות לסמים והימורים ועדיין לא החל טיפול משמעותי ויעודי, ביקש שירות המבחן לדחות את הדיון בעניינו, כאשר בתקופה זו יתקיים ניסיון לסייע בשילוב הנאשם בטיפול, בו שירות המבחן יעקוב ויבחן את השתלבותו של הנאשם בהליך הטיפולי ויגבש המלצות בהתאם.

30. בהחלטתי מיום 14.10.15 קיבלתי את בקשת שירות המבחן ואפשרתי הגשת תסקיר משלים המתייחס להתקדמותו של הנאשם בתהליך הטיפולי.

תסקיר משלים מיום 11.11.15:

31. אמו ובנו של הנאשם, אשר הוצעו כערבים מגבים עבור הנאשם, תארו את הפערים המשמעותיים בין התקופות בהן השתמש הנאשם בסמים ובין התקופות בהן שמר על ניקיון גופו. עוד תיארו את ההשלכות הקשות של השימוש בסמים על כל סובביו. האם והבן מסרו כי להערכתם הנאשם חש עייפות מאורח חייו ההתמכרותיים ולכן גייס כוחות לטיפול אינטנסיבי וארוך טווח.

32. אמו של הנאשם תארה את יחסיה הקרובים עם בנה ואת יחסו המכבד והדואג כלפיה וכלפי הסביבה בעת היותו נקי מסמים. לדבריה, בתקופות בהן הנאשם מצליח לשמור על ניקיון מסמים, הוא מתפקד באופן נורמטיבי ומסור למשפחתו ולילדיו.

33. שירות המבחן התרשם מאמו ובנו של הנאשם ותארם כאנשים אחראיים ודואגים, אשר יש ביכולתם לפקח על הנאשם ולסייע לו בעת הצורך.

34. שירות המבחן המליץ לבית המשפט לאפשר את העברתו של הנאשם לקהילה הטיפולית "מלכישוע" ולאפשר לו לשהות בקהילה בתנאי המקום, תוך מינוי הערבים המגבים המוצעים לעיל.

תסקיר משלים מיום 14.12.15:

35. מדו"ח גורמי הטיפול בקהילת "מלכישוע", עולה כי הנאשם מצוי כרגע בשלבו ההתחלתי של הטיפול, הכולל טיפול קבוצתי ופרטני. נמסר כי עד הגשת התסקיר, עומד הנאשם בדרישות ובנהלי המקום.

36. שירות המבחן המליץ לדחות את הדיון בעניינו של הנאשם בשלושה חודשים, ולאפשר לו להמשיך בתהליך הטיפולי אותו החל במסגרת הקהילה הטיפולית "מלכישוע".

37. בהחלטתי מיום 16.12.15, קיבלתי את המלצת שירות המבחן ודחיתי את מועד הדיון ליום 6.4.16, כדי לאפשר לנאשם להמשיך בהליך השיקומי בו היה מצוי באותה העת.

תסקיר סופי מיום 4.5.16:

38. משיחה טלפונית עם גורמי הטיפול בקהילה הטיפולית "מלכישוע", עולה כי הנאשם חווה קשיים רבים בהתנהלותו במסגרת, בדיקת הגבולות וקושי בדחיית סיפוקים, בתנאי הרחקה בתוך הקהילה לצורך



התבוננות וחשבון נפש. ניכר כי לנאשם דפוסי התנהגות התמכרותיים, מושרשים ועמוקים אשר התקשה להתמודד עמם.

39. לדברי העו"ס, במהלך הטיפול הציג הנאשם חזות חזקה ומתפקדת, התקשה לשתף בחולשותיו ובקשיים העומדים בבסיס דפוסי ההתמכרותיים. נראה היה כי הנאשם חווה קושי להתנתק מתפיסה עצמית מתפקדת ולאפשר לעצמו להתבטא באופן אותנטי. הנאשם הביע רצון לצאת לחופשות, אך גורמי הטיפול סברו כי הוא אינו בשל לכך בשלב זה.

40. שירות המבחן המליץ לדחות את הדיון בשלושה חודשים ולאפשר לנאשם להמשיך ולהשתתף בהליך הטיפולי במסגרת הקהילה הטיפולית "מלכישוע".

41. בהחלטת מיום 6.4.16, הן לאור שביתת הפרקליטים והן לאור בקשת שירות המבחן, דחיתי את הישיבה פעם נוספת, ליום 5.7.16.

42. בתאריך 20.4.16, קיבל שירות המבחן דיווח מגורמי הטיפול בקהילת "מלכישוע", לפיו התרשם הצוות הטיפולי כי לנאשם קושי להתנהל כנדרש ולמלא את חובותיו התפקודיים בקהילה. הנאשם הביע התנגדות וקושי כאשר הצוות הטיפולי ניסה לדבר עמו על כך. כתגובה טיפולית, נותק הנאשם מהקהילה עד אשר תתקבל החלטה בנוגע להמשך דרכו, כאשר הליך זה נעשה בתוך מסגרת הקהילה.

43. גורמי הטיפול התרשמו מהתנהלות נוקשה ומתנגדת לסמכות כדפוס חוזר על עצמו לכל אורך שהות הנאשם בקהילה, כמקשה עליו לקחת חלק בהליך הטיפולי ולבצע שינוי משמעותי בחייו.

44. הצוות הטיפולי התקשה להעביר את הנאשם, לאור דפוסי התנהגותו הבעייתיים, לשלב מתקדם בטיפול, בו ישנה ציפייה כי המטופל יעבור לחנוך מטופל חדש בקהילה.

45. בעקבות ניתוקו מהקהילה, התקיימה שיחה בין הנאשם ובין גורמי הטיפול, בה עלה כי לצד רצונו לבצע שינוי משמעותי בחייו, עולה הקושי לשלם את המחירים הנדרשים לכך.

ניכר כי הנאשם חפץ לדבוק בדרך הקלה, לא לדרוש מעצמו הרבה ולהשתמש במניפולציות. בשיחה זו הוסבר לנאשם כי במידה ולא יחול שינוי בהתנהגותו, לא יוכל להמשיך את הטיפול בקהילה.

46. בתאריך 1.5.16, התקבל דיווח נוסף מקהילת "מלכישוע", לפיו חזר הנאשם על התנהגות מפרת גבולות במסגרת הקהילה וקושי לתפקד, על אף ההזדמנויות הרבות שנתנו לו. לפיכך התקיימה וועדה בה הוחלט על סיום הטיפול של הנאשם בקהילה.

47. עוד באותו היום עזב הנאשם את הקהילה ועבר להתגורר בבית אמו. משיחה טלפונית עם גורמי הטיפול עולה כי לא תתאפשר חזרתו להמשך טיפול במסגרת זו.

48. משיחה טלפונית שהתנהלה בין שירות המבחן ובין הנאשם עולה כי הוא מתקשה לקחת אחריות על תפקודו וחש כי גורמי הטיפול הקשו עליו את שהייתו בקהילה.

לצד זאת הביע הנאשם רצון לבחון השתלבותו במסגרת טיפולית אחרת.

שירות המבחן ניסה לשקף את הקשיים שהועלו ע"י גורמי הטיפול, אך ניכר היה שלנאשם דפוסי חשיבה נוקשים אשר אינם מאפשרים לו שינוי חשיבתי ובכך להיתרם מההליך הטיפולי.



49. בשל כל אלה ביקש שירות המבחן להקדים את הדיון בעניינו של הנאשם.
50. בהחלטתי מיום 4.5.16, נעניתי לבקשת שירות המבחן והקדמתי את מועד הדיון ליום 15.5.16.
51. ביום 15.5.16, דחיתי את בקשת ב"כ הנאשם כי יוגש תסקיר משלים נוסף באשר למצבו העדכני של הנאשם, וזאת מאחר והוגשו תסקירים רבים ממאי 2015, ועד היום וכי התסקיר האחרון של שירות המבחן מסיים תהליך זה; מכל מקום מהתסקיר האחרון עולה כי ההליך הטיפולי לא צלח בעטיו של הנאשם, על אף שניתנו לו הזדמנויות חוזרות ונשנות, אך הוא לא השכיל לנצלן.

טענות הצדדים:

טענות המאשימה:

52. המאשימה הגישה כראיות לעונש את גיליון ההרשעות הקודמות של הנאשם - (ת/1), ומסמך טיעונים לעונש בכתב, הכולל פסיקה - (ת/2).
53. המאשימה חזרה והדגישה אודות שלושת מקרי השוד, אשר לטענתה אמנם יש לראותם כסדרה של מעשים, אך הם שונים בזמן ובמקום ולפיכך יש לקבוע מתחם ענישה נפרד לכל אחד מהם.
54. המאשימה הפנתה לנסיבות ביצוע העבירה וציינה כי מדובר בעבירות שוד אשר בוצעו לאור יום, במקום ציבורי, כאשר נכנס הנאשם תוך הפגנת ביטחון לסניפי הבנק, עטה כובע גרב לראשו, ניגש לפקידים המפוחדים ואיים עליהם כי ירה בראשם. לאחר מכן לקח את הכסף ונמלט מהמקום.
55. לטענת המאשימה, מטרת החוק היא להגן הן על חייהם וגופם של הקורבנות והן על שלמות רכושם. המאשימה ציינה כי ניתן לראות כי המחוקק רואה בחומרה את המעשים הללו, מאחר ולצד עבירת השוד בסעיף 402(א), מוטל עונש מאסר עד למשך 14 שנים.
56. לעניין מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מסוג זה, הפנתה המאשימה לפסיקה וציינה כי מתחם הענישה ההולם במקרה שלפנינו נע בין 2 עד 4 שנות מאסר בפועל, עבור כל אחת משלושת העבירות, כאשר העונש יושת במצטבר. כמו כן, טענה המאשימה כי יש להטיל על הנאשם עונשי מאסר על תנאי, קנס ופיצויים לנפגעי העבירה.
57. המאשימה עתרה בדבריה לרף העליון של מתחם הענישה, זאת לאור עברו הפלילי של הנאשם, מגוון התחומים בהם עסק בעבירותיו; אלימות, רכוש וסמים ולניסיונות השיקום אשר לא צלחו, על אף התחשבותו הרבה של בית המשפט.
58. המאשימה הפנתה לתסקירי שירות המבחן, ובייחוד לשניים האחרונים, המתארים את ניסיונות השווא החוזרים והנשנים של נציגי קהילת "מלכישוע" להחזיר את הנאשם לתלם.
59. לטענת המאשימה, בתי המשפט מתייחסים לעבירות השוד בחומרה רבה, כאשר המגמה היא להטיל ענישה כזו אשר תרתיע את הנאשם בפרט ואחרים בכלל.
60. המאשימה הפנתה לע"פ 6752/10 **טטראשוילי נ' מ"י** - (ניתן ביום 5.4.11), וציינה כי על אף שהנאשם לא נקט באלימות פיזית של ממש כלפי פקידי הדואר ואכן מדובר בנסיבות שעומדת באופן יחסי לזכותו של הנאשם, אין היא יכולה להקחות מחומרת האירועים.



61. עוד ציינה המאשימה כי לחובת הנאשם מאסר מותנה עומד ותלוי כנגדו (ת"פ (שלום חדרה) 60558-11-149), שאינו בר הפעלה.

62. המאשימה טענה כי העובדה שהנאשם נקי מסמים זה עתה, תחת עינו הפקוחה של בית המשפט ובהיותו תחת תנאים מגבילים, לא מצביעה על גמילתו הנפשית והיסודית. לגבי עדות האופי שהובאה מטעם הנאשם, טענה המאשימה כי היא אינה מעמיקה דיו, לפיכך יש להעניק לראיות הללו את המשקל הראוי.

טענות ב"כ הנאשם:

63. הסניגור הגיש כראיה לעונש בדיקת שתן שלילית, ממנה עולה כי הנאשם נקי מסמים - (נ/1).

64. הסניגור העיד מטעמו כעד אופי את כב' הרב אלירן פדלון, תושב גבעת אולגה, אצלו לומד הנאשם גמרא והלכה. העד מסר כי הוא מכיר את הנאשם שנים רבות, ובשל כך הוא היה מופתע מהסיטואציה אליה נקלע. כמו כן, טען כי מדובר באדם טוב, אשר אוהב לעזור. עוד טען כי הוא מאמין ביכולתו של הנאשם להשתנות וביקש מבית המשפט להתחשב בכך. העד מסר כי הוא ידע אודות העובדה לפיה היה הנאשם מצוי במוסד גמילה בתקופה האחרונה, אך לא הכיר את מעשיו בעבירותיו הקודמות.

65. הסניגור טען כי יש לחרוג ממתחם העונש ההולם ולהפנות את הנאשם לאפיק השיקומי. ב"כ הנאשם ציין את העובדה כי הנאשם אדם מבוגר, גרוש ואב לשלושה, אשר נקלע לבעיות כלכליות ותהפוכות, אשר בגינן החל להשתמש בסמים. עוד טען אודות כאבי הגב הכרוניים מהם סובל הנאשם, העובדה שהוא מטופל במורפיום, והמעבר לשימוש בהרואין בשל כך.

66. לטענת הסניגור, מבין הנאשם את משמעות מעשיו ואת ההשלכות הכרוכות בהם ועל כן, הוא מגלה רצון אמיתי לבצע שינוי באורחות חייו.

67. הסניגור פירט אודות מצבו של הנאשם בעת ששהה בין כותלי בית המעצר, הפנה לקשיים הפיזיים שחוה בשל כאבי הגב, וטען כי זו הסיבה לקטיעת ההליך הטיפולי.

68. לטענת הסניגור, הנאשם הועזב מהקהילה הטיפולית "מלכישוע" ולא הוא עזב מרצונו. באשר לרצון הנאשם להשתקם, טען הסניגור כי עוד באותו יום העזיבה פנה מיוזמתו למרכז יום, הביע נכונות לבצע בדיקות שתן והגיע לפגישות.

69. הסניגור טען כי מבלי להקל ראש בחומרת מעשיו של הנאשם, הגורם לביצוע העבירות במקרה דנן הוא התמכרות הנאשם לסמים. לפיכך לדעת הסניגור יש לחרוג ממתחם הענישה לקולא, בכדי לאפשר לנאשם לשקם עצמו.

70. הסניגור סבור כי כל עונש שיושת על הנאשם ושתוצאתו שליוחלו אל מאחורי סורג ובריה, יהיה בה כדי להתעלם מהדרך אותה עבר עד כה; מה גם שיהיה זה עונש לא מידתי ויחטיא את תכלית הענישה.

דברי הנאשם:

71. הנאשם ביקש מבית המשפט להתחשב בנסיבות אותן פירט הסניגור וכמו כן לאפשר לו להמשיך בתהליך השיקומי אותו החל.



דין וגזירת הדין:

72. הנאשם שבפני, הורשע בביצוע שלוש עבירות של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין.

73. במקרה בו הנאשם הורשע בכמה עבירות, כמו זה שבפני, על בית המשפט לבחון האם מדובר בעבירות המהוות אירוע אחד או מספר אירועים, ובהתאם לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד או לכל האירועים ביחד - סעיף 40 לחוק העונשין.

במידה ועבירות אלו מהוות אירוע אחד, יקבע מתחם ענישה הולם לאירוע כולו וייגזר עונש כולל לכל העבירות באותו אירוע בתוך המתחם - ראו סעיף 40(א) לחוק העונשין.

אם יקבע כי העבירות מהוות מספר אירועים, יש לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד ולאחר מכן לגזור עונש נפרד לכל אירוע בתוך המתחם ובמידה ויגזרו עונשים נפרדים, יש לקבוע את מידת החפיפה או ההצטברות ביניהם - ראו סעיף 40(ב). אולם אם יקבע עונש כולל לכל האירועים, יינתן ביטוי לכלל הנסיבות ובעיקר למתחם העונש שנקבע לכל עבירה.

בית המשפט העליון, בע"פ 4910/13 **ג'אבר נגד מ"י** - (ניתן ביום 29/10/14) - (להלן: "**פרשת ג'אבר**"), דן בשאלת סיווגה של מסכת התרחשויות כ"**אירוע אחד**", כמשמעותו בסעיף 40 לחוק העונשין.

בפרשת ג'אבר נקבע (בדעת רוב) כי עבירות המקיימות את מבחן "**הקשר ההדוק**", במובן זה שיש בהן סמיכות זמנים ושהן חלק מתכנית עבריינית אחת, ייחשבו לאירוע אחד (שם, פסקה 5 לחוות הדעת של השופטת ד' ברק-ארז).

עוד הודגש כי מקום שנקבע כי סדרת פעולות מהווה אירוע אחד, שומה על בית המשפט לקבוע בגין מתחם ענישה אחד - (סעיף 40(א) לחוק העונשין).

74. במקרה דנן, הנאשם שדד שלושה סניפי בנק דואר, בשלושה ימים רצופים ובאותו אופן. מעובדות כתב האישום בענייננו, בהן הודה הנאשם והורשע, המדובר אמנם באירועים שונים מבחינת הזמן והמקום, אולם ולמרות הקושי הרב בהחלת הלכת ג'אבר הנ"ל, ניתן להסיק ולו בדוחק רב, כי מעשיו של הנאשם, מהווים חלק מאותה תכנית עבריינית, ולכן ניתן לומר כי "מבחן הקשר ההדוק" מתקיים בעניינו. לפיכך, ומשקבעתי כי המדובר באירוע אחד, אשר יש לקבוע לו מתחם עונש אחד שיהלום את נסיבות שלושת העבירות שהורשע בהן.

75. אין צורך להרחיב באשר לערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע עבירת השוד. הפסיקה שבה והדגישה את החומרה הרבה הגלומה בעבירה זו, הטומנת בחובה, מעבר להיבט הכספי והכלכלי הברור, גם



פגיעה פיזית ואף נפשית בקורבנות העבירה, כמו גם פגיעה בשלומם ובתחושת הביטחון של הציבור בכללותו. על רקע זה הודגש בפסיקה הצורך בענישה ההולמת חומרה זו - (ראו למשל: ע"פ 588/13 פלוני נ' מדינת ישראל - (ניתן ביום 27.8.13) וע"פ 5617/13 כהן נ' מדינת ישראל - (ניתן ביום 27.5.14)).

76. לא די בפגיעה הקשה בתחושת הביטחון האישי, אלא שיש במעשים אלו בכדי להטיל אימה ופחד בעובדי בנק הדואר בפרט ומשרתי הציבור בכלל.

77. יתרה מכך, אף אם אין במהלך ביצוע השוד פגיעה פיזית ממשית בקורבן, הרי יש בו משום פגיעה נפשית שאף טומנת בחובה פוטנציאל גבוה לפגיעה פיזית, זאת במיוחד בשים לב לכך שהקורבן לעולם אינו יכול לדעת בוודאות אם מבצע השוד חמוש אם לאו. יפים לעניין זה דברי כב' השופט ס' ג'ובראן בנוגע למדיניות הענישה הראויה במקרים כגון אלו - (בע"פ 2678/12 סלאמה אבו כף נ' מדינת ישראל - (ניתן ביום 15.1.2013)), שם כתב:

"בית משפט זה חזר והדגיש את החומרה שבעבירת השוד, לאור יום, אף אם מדובר בפתק שהוגש לפקידת הדואר והגם שהשוד בוצע ללא נשק קר או חם. מעשה כזה, למרבה הצער, פוגע קשות בתחושת ביטחון העובדים".

78. לצערנו, סינפי בנק הדואר ומקומות נוספים כדוגמתם הפכו ל"טרף קל" בידי עבריינים, גם כאלה המכורים לסמים ומבקשים לממן את צרכיהם באמצעות ביצוע עבירות מסוג זה. לפיכך, קיימת חובה להגן על כלל הציבור מפני עבריינים מסוג זה על ידי הרחקתם מהציבור לשם הגנה על ביטחונם - (ראו: ע"פ 4204/07 סוויסה נ' מדינת ישראל, (ניתן ביום 23.10.08) וע"פ 4177/06 מדינת ישראל נ' אבו הויד - (ניתן ביום 21.6.06)).

79. מעיון במדיניות הענישה בעבירות שוד, ניתן לראות כי קיימת קשת רחבה של מעשי שוד השונים זה מזה בנסיבותיהם ובדרגת חומרתם. משכך, מידת הענישה הנוהגת תלויה מטבע הדברים בנסיבותיו הקונקרטיות של מעשה השוד וחומרתו. הטיב לתאר את הדברים כב' השופט א' רובינשטיין במסגרת ע"פ 4841/13 ספי נ' מדינת ישראל - (ניתן ביום 6.2.14), שם כתב:

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת "תג העונש" לעבירה זו - אין זהה דינה של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיזית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זהה דינה של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זהה דינה של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זהה דינה של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זהה דינה של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות. נוכח כל אלה, עיון באסופת הפסיקה, ממנה מבקשים המערערים להיבנות, מגלה כי "אין הנידון דומה לראיה" (בבלי, פסחים ט"ו ע"א). הגם שהשופט ס' ג'ובראן העמיד במקרה אחד את מתחם הענישה הראוי בגין עבירות שוד "ספונטניות" על תקופה של בין 6 חודשים לבין שנתיים מאסר בפועל (ע"פ 7655/12 פייסל נ'



מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2013), בנידון דידן עסקין בשוד מתוכנן ויזום בצוותא. יתר על כן, עיון בפסיקה מתגלה כי המתחם והעונש שנגזר בגדרו אינם חורגים מן המקובל בעבירות שוד שבוצעו בנסיבות דומות (ראו ע"פ 217/13 אלמוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2013); ע"פ 2577/13 לזר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2013); ע"פ 4835/12 כוהנישווילי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2013)).

80. בעניינו, מידת האלימות שהופעלה מצד הנאשם אמנם לא הייתה ברף הגבוה ובלא שנגרם נזק גוף. יחד עם זאת, אין להתעלם מחומרתם הכוללת של המעשים ויש להתייחס בחומרה הראויה לכך שמדובר בשלושה מקרי שוד אותם תכנן וביצע הנאשם לאור יום, בסמיכות זמנים, תוך כדי איום בדרך מילולית בפני פקידי בנק הדואר ודרישה כספית.

81. הנאשם התכוון למעשה שעשה, חבש כובע גרב לראשו ופעל באותו אופן ובשיטתיות בשלושת מקרי השוד. אמנם הוא לא החזיק נשק, אך תוכן האיום רמז לאפשרות שנשק מצוי בהישג ידו - ("אם לא תביא את הכסף אני יורה לך בראש"...), כאשר הפקידים בהחלט עלולים היו לפרש את הדברים כהווייתם, מתוך חשש למצב הנורא ביותר.

82. עם זאת, במקרה דנן, אין מדובר באירוע עם נסיבות מחמירות מאוד. אין קשר, אין חבורה, אין נשק, אין סכין, והתכנון אינו בשיא התחכום והחשוב מכל - אין נפגעים. לפיכך, ביחס לקבוצת מעשים החמורים מסוג "שוד בנק", זהו מעשה בינוני בחומרתו וגם אם היו מקרים יותר חמורים אין לזלזל בחומרת מקרי השוד שביצע הנאשם שבפני.

הנזק שנגרם - הנאשם שדד באירוע הראשון: 8,150 ₪, באירוע השני 6,864 ₪ ובאירוע השלישי 3,300 ₪, סה"כ: 18,314 ₪

83. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה, כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר בפועל כך, למשל, נגזרו על נאשמים בנסיבות דומות העונשים הבאים:

בע"פ 6752/10 טטראשווילי נ' מדינת ישראל - (ניתן ביום 05.04.11), הורשע הנאשם בעבירה של שוד בנק באמצעות פתק, לפי סעיף 402(א) לחוק והושתו עליו 10 חודשי מאסר בפועל. יוער כי במקרה זה דובר באדם בעל רקע נורמטיבי שהוגש בעניינו תסקיר חיובי שהמליץ על ריצוי מאסר בעבודות שירות.

בע"פ 7655/12 פייסל נ' מדינת ישראל - (ניתן ביום 04.04.13), הורשע הנאשם בעבירה של שוד בצוותא, לפי סעיף 402(א) לחוק שכללה התזת תרסיס לעיני המתלונן ובימ"ש עליון הקל בעונשו והשית עליו 20 חודשי מאסר בפועל בשל העדר עבר פלילי, נסיבותיו האישיות, גילו הצעיר והודאתו.



בע"פ 4524/98 **ביטון נ' מדינת ישראל** - (ניתן ביום 24.08.98), הורשע הנאשם בשוד קופאית בנק באמצעות חפץ דמוי אקדח, ביהמ"ש המחוזי איזן את צרכי ההרתעה אל מול הנסיבות האישיות והשית עליו שלוש שנות מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את ערעורו.

בע"פ 5940/13 **ימין נ' מדינת ישראל** - (ניתן ביום 07.01.14), הורשע הנאשם בעבירה של שוד והחזקת סמים. הנאשם נכנס לסניף בנק, ומשראה לקוחות יצא, חזר שנית כשהללו יצאו, כיסה את פניו וניגש לכספריה, תוך החזקת טלפון נייד מתחת לחולצתו באופן שנחזה כאילו ברשותו אקדח, וזאת כדי להפחידה. ביהמ"ש המחוזי קבע מתחם ענישה של מאסר שנה עד שלוש שנים, ולאחר שסקר את הנסיבות הספציפיות במתחם הענישה ומחוצה לו לחומרה ולקולה, השית 24 חודשי מאסר בפועל. ביהמ"ש העליון דחה את ערעורו.

בע"פ 5535/12 **כאברי נ' מדינת ישראל** - (ניתן ביום 1.5.13), קבע השופט י' דנציגר כי טווח הענישה הנוהג לעבירות שוד הינו בין 32 חודשי מאסר בפועל ל-42 חודשי מאסר בפועל, תוך שהוא מבהיר כי בקביעת טווח זה ניתן להתייחס לריבוי מקרי השוד באופן כללי.

84. בנסיבות אלו, בזיקה לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירות ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, אני סבור, כי מתחם העונש ההולם נע במקרה דנן **בין 24 חודשי מאסר בפועל, לבין 42 חודשי מאסר בפועל**, בצירוף עונשים נלווים בהתחשב בעובדה שמדובר בשלושה מקרים של שוד.

85. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם, ראיתי להביא בחשבון לקולא את הודייתו במיוחס לו בכתב האישום, כבר בשלב מוקדם מבלי שיהא צורך בשמיעת ראיות ותוך חיסכון בזמן שיפוטי יקר. הודיה זו מגלמת בחובה גם נטילת אחריות מצד הנאשם על מעשיו.

86. יש לזקוף לטובת הנאשם גם את המצוקה בה היה שרוי, כרקע לביצוע המעשה, ויתר נסיבותיו האישיות שפורטו בתסקיר, אם כי במידה מצומצמת.

87. לחומרה ראיתי להביא בחשבון את עברו הפלילי של הנאשם, לחובתו 6 הרשעות קודמות, בגין עבירות סמים, אלימות, החזקת סכין. כמו כן, יש להביא בחשבון גם את העובדה כי ההליך הטיפולי, כעולה מהתסקירים, לא צלח בעטיו של הנאשם, על אף שניתנו לו הזדמנויות חוזרות ונשנות, חרף הקושי הרב שבהליכה בדרך זו בעניינו של הנאשם, הוא לא השכיל לנצלן ועל אף הזמן הלא קצר בו שהה בקהילה הטיפולית הוא התקשה להפיק מכך תועלת ולבצע שינוי אשר יפחית את הסיכון להישנות עבירות.

88. לאחר ששקלתי את כלל הנסיבות ואת טענותיהם של שני הצדדים, כפי שפורטו לעיל, תוך תשומת לב לרמת הענישה שנפסקה ע"י בתי המשפט בעבירות דומות לאלה בהן הורשע הנאשם, והגם שהיה ראוי לעונש חמור יותר, אני גוזר על הנאשם, בהתחשב גם בשיקולי שיקומו, את העונשים שלהלן:



- א. 36 חודשי מאסר בפועל מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 26.03.15 ועד ליום 27.10.15.
- ב. 18 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירה של שוד או עבירה שיש בה יסוד של אלימות לגוף או פגיעה ברכוש הזולת מסוג פשע.
- ג. אני מחייב את הנאשם לשלם פיצוי בסך של 3,000 ₪ לכל אחד משלושת המתלוננים.
- ד. קנס כספי בסך של 6000 ₪ שישולם בששה תשלומים ששווים, כשהראשון בהם יהיה ביום 1.8.16 וכלה בכל 1 לכל חודש שלאחריו.
89. בטרם סיום אזכיר כי, הואיל והנאשם שהה תקופה ארוכה בקהילה טיפולית ועל אף הניסיונות החוזרות לשלבו בתהליך טיפולי שלא צלח, מתבקש הגורם הרלוונטי בשב"ס לאפשר המשך השתתפות הנאשם בתכנית שיקומית - טיפולית, גם בתקופת מאסרו ובדרך זו ולהושיט לו יד מסייעת ומכוונת כחלק חשוב מהאינטרס הציבורי הטמון בשיקום העבריין והחזרתו לדרך המלך ולתפקוד נורמטיבי, ובלבד שהדבר יעשה בהתאם לדין.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום לבית המשפט העליון, הודעה לנאשם.

ניתן היום, כ"א סיוון תשע"ו, 27 יוני 2016, במעמד ב"כ המאשימה עו"ד גב' רונית סופר, הנאשם בעצמו ובא כוחו עו"ד משה אורן.